

Organ Spółki Wydawniczej — Wychodzi dwa razy na tydzień.

ROK V. | Wydawca: Spółka Wydawnicza «Lud» | KURYTYBA, DNIA 5 LUTEGO 1924. | Redaktor: Ks. Stanisław Piasecki | Nr. 11.

Adres dla listów: — Curityba, Caixa Postal 155 — Adres Redakcji: Curityba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.

Woodrow Wilson

były prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej z czasów wielkiej wojny światowej, zmarł we Waszyngtonie dnia 2-go lutego o godzinie 11,15 bieżącego roku.

Śmierć tego wielkiego męża stanu odezwie się głosem żalosnym echem w całym świecie a zwłaszcza w Polsce, której jednym z twórców był s. p. zmarły Wilson.

Wilson pochodził ze starej rodziny szkockiej, wyznania presbyterjańskiego, która w początkach 19-go wieku wyemigrowała do Ameryki. Urodził się w stanie Virginia, gdzie też i pierwsze odebrał wykształcenie; następnie przeniósł się na uniwersytet w Princeton w stanie New Jersey i studiował tam prawo. Został adwokatem, lecz wnet zwrócił się do filozofii i uzyskał doktorat z tego działu wiedzy. W przeciwieństwie do zasad amerykańskich, wedle których celem człowieka jak i państwa jest bogacenie się (business amerykański), Wilson jako natura głęboko religijna wystąpił przeciw temu prądowi materialistycznemu i postawił sobie za cel życia propagowanie pokoju i ideałów Chrystusowych, choć pojętych wedle zasad presbyterjanów i metodystów amerykańskich. W roku 1913 został przeoiw Roosweltem i Taftowi wybrany prezydentem na program partii demokratycznej. Niebawem w roku 1914 wybuchła wojna europejska; okrucieństwa Niemców oburzały go do żywego. Kiedy wskutek nieludzkiej walki łodziami podwodnymi, Niemcy zatopili okręty amerykańskie »Gulfit«, »Lusitanię« i »Arabie« razem z wielu obywatelami amerykańskimi, wtedy Wilson dnia 3-go lutego zerwał stosunki dyplomatyczne z Niemcami, a 5-go kwietnia 1917 wypowiedział im wojnę. Stany Zjednoczone przechylały szalę walki na stronę państw sprzymierzonych, gdyż weszły do wojny nieznużone i z ogromną siłą gospodarczą, a Wilson zdołał przeprowadzić swoje wzniołe zasady. Według jego planu, wielka wojna światowa miała być ostatnią w dziejach a na straży wiecznego pokoju miał stanąć Związek (Liga) Narodów. W zasady te włożył Wilson całą duszę wierzącego głęboko apostoła. Już w orędziu do Kongresu amerykańskiego z 8-go stycznia 1918 roku określił podstawy przyszłego pokoju,

SEAWNĘ SWOJE 14 PUNKTÓW, Z KTÓRYCH 13-STY PODAWAŁ, IŻ MA POWSTAĆ »POLSKA ZJEDNOCZONA, SAMODZIELNA I NIEPODLEGŁA NA OBSZARACH ZAMIESZKAŁYCH NIEWATPLIWIE PRZEZ POLAKÓW Z DOSTĘPEM DO MORZA«.

Wilson wogóle posiadał o Polsce doskonałe informacje, a dostarczyli mu ich wielcy politycy i wskrzesiciele Polski Roman

Hrabia Damian

POWIEŚĆ HISTORYCZNA Z OSIEMNASTEGO WIEKU

77
Rektor został zabity niedaleko ołtarza. Gdy przy rzucał świętyni jeden z bajdamaków porwał z ołtarza kielich z hostiami, ksiądz rektor biegł za nim, wosłając, aby mu pozwolił święte hostie z kielicha wyjąć. Rozbójnik wysypał hostie na ziemię a ksiądz ukląkł przy nich i zbierając, spożywał. Przy tem został dzidami zakłuty na śmierć, z kościółka wywleczony i na tem wiekzszą pogardę z szat obnażony i w rynsztok wrzucony.

Nikt z obecnych w kościele, nie uszedł śmierci; jednych zarabano siekierami, innych zastrzelono, innych zażgano nożami, innych powieszono, innych zaduszone; niewiasty wywłóczono za włosy i bezwstydlie hanbiono, niemowlęta rozdzierano.
Kościół podobny był do areny w cyrku Nerona, gdy dzikie zwierzęta uśmiercały chrześcijańskich męczenników. Krew otrzygała ołtarz, ściany i podłogę. Okropny zaduch napętnił dom Boży, spłarowany i ogolcony ze wszystkichiego.

Gonta nie czekał końca tej rzezi, lecz pobiegł na rynek, gdzie Zeleźniak kazał armatniami strażkami rozwalac szkołę żydowską i bóżnicę, w których około trzech tysięcy żydów się schroniło. Pierwszy strzał wywalił drzwi szkoły i kozaicy mogli wejść się do wnętrza, lecz na rozkaz przywódców tego nie uczynili; natomiast zstoczyli do drzwi armatę i siekaczami strzelali do schronionych w budynku ludzi. Dwie inne armaty, ustawione z boków pustozłoty gmach. Nieszczęśliwi żydzi ginęli od siekaczów intni od zawałającego się dchu i ścian a wkrótkim czasie na

miejsu szkoły leżała kupa gruzów, przykrywających liczne ciała żydów. Kozacy z dzidami chodzili po gruzach i dobijali rannych...

Wtem gdy Gonta i Zeleźniak na koniach zamierzali oddalić się z rynku zobaczyli gromadę ludzi, zbliżającą się od kościoła Bazylijanów.
Gonta dobry wzrok mając, najpierwszy rozpoznał, co to za widowisko się zbliża i zaczął się śmiać do rozpuku. Powołał i inni poznali, dlaczego Gonta się śmieje.

Oto kozacy, mordujący Bazylijanów zewlekli z księdza Magierowicza i jeszcze jednego księdza suknie, pozostawiając im tylko koszule. Potem włożyli na nich jarzma wółw i głowy ich tak zaprzężeli, jak zaprzęgał się woły do roboty. Od klasztoru Bazylijańskiego zaczęli ich tak pędzić ku rynkowi, okładając nabajkami i wołając:
— Unijackie woły! Nie prawosławni swiaszczenniki!

Kilkaset motloch kozackiego wlokło się za tymi męczennikami, a po drodze przylączyło się coraz więcej, wszyscy zaś śmiali się, wrzeszczeli, rzywali.

A księża pokornie, oczy spuściwszy, szli popychani i bici, powtarzając szepcąc:
— Tys więcej cierpię, o Jezul Bądź nam pomocą!

Przed hersztami się zatrzymali a starszy kozak przystąpił do Gonty, zapytał, czyby nie kupił »uničkih wołów«.

— Nie chcę ich darować! Woły uniackie! Woły! He, he, he...

I cała banda rechotała, pękając ze śmiechu.
Potem oprowadzono księży kilka razy w okolo ratusza, umyślnie ich tak wiodąc, ażeby przez trupy, gesto tu leżące, przeskakować musieli, a wrzeszcząc przyniesiono z cerkwi maszał i kazał im

Dmowski a zwłaszcza Ignacy Paderewski, sławny polski pianista i osobisty przyjaciel rodziny Wilsonów. Pod naporem sił koalicji pękł front niemiecki i żadne sztuczki wodzów niemieckich nie mogły już odwrócić zupełnego pogromu i klęski Niemiec. Nastąpiło zawieszenie broni, a na zawarcie pokoju wersalskiego zjechał do Europy sam Wilson. Choć nie zdołał w całej czystości przeprowadzić swojego programu wśród zawiąknanych stosunków europejskich, to jednak przyznać trzeba, że dzięki jego zasadom odzyskały wolność wszystkie prześladowane narodowości w Europie, a dla obrony i uporządkowania spraw ich założoną została i utrzymuje się do dziś dnia Liga Narodów.

Naród polski może śmiało zaliczyć Wilsona do rzędu swych oswohodzicieli. Onto postawił sprawę polską jasno i wyraźnie i bronił jej w czasie swej obecności na konferencji pokojowej przeciw wrogowi Polski Lloyd George'owi premierowi angielskiemu. Wilsona użyła Opatrzność Boża do naprawy wielkiej krzywdy dziejowej rozbiorów Polski. Jego portrety ozdabiają dziś w Polsce nawet ściany izdebek chłopskich i robotniczych, a Rodacy nasi wielbią w nim nie tylko swego obrońcę ale i dobrodzieja całej ludzkości, której pomógł do zwycięstwa nad przemocą i tyranią i temu celowi poświęcił tak bogate środki Ameryki Północnej. Za krew Pułaskiego, Kościuszki i innych hojnie odplaciła się Polsce Ameryka.

W zmarłym Wilsonie traci Polska szczerego i gorącego przyjaciela, a ludzkość gorliwego apostoła wiecznego pokoju między narodami na świecie; tych zasad pokoju Bożego bronił nieugięcie aż do swej śmierci nawołując Amerykę jeszcze w przedniu swego zgonu, by spraw Europejską z oka nie spuszczała i ostatecznie je uporządkowała.

Cześć zmarłemu obrońcy wskrzesicielowi i przyjacielowi naszej zmartwychwstałej Ojczyzny!

MASOWE WYDALANIA ROBOTNIKÓW POLSKICH Z NIEMIEC.

»Baltische Presse« przynosi szereg ciekawych szczegółów w korespondencji z Berlina o ma-

śowych wydalaniach robotników polskich z Niemiec. 6 grudnia w »Orędowniku Meklemburgji i Szwernu« ukazało się rozporządzenia, w myśl którego wszyscy robotnicy zagraniczni, pracujący w rolnictwie, opuścić mają Meklemburgję najpóźniej do

15-go grudnia ubiegłego roku, powrócić zaś mogą dopiero po 15 lutym 1924. W myśl tego rozporządzenia władze gminne rozpoczęły bezwzględne wydalanie robotników. Równocześnie dyrekcja kolei uruchomiła pociągi dla wydalonych. Pracodawcy otrzymali rozkaz natychmiastowego zwolnienia robotników i skierowania ich do najbliższych stacji.

Poselstwo polskie w Berlinie wszczęło natychmiast starania w urzędzie dla spraw zagranicznych celem powstrzymania rozkazu wydalania robotników polskich. W odpowiedzi na to urząd dla spraw zagranicznych w formie ogólnikowej oświadczył, iż poczyni kroki u rządu Meklemburskiego. Podobnie ogólnikowe zapewnienia złożyła berlińska centrala. Faktem jest jednak, że dotychczas meklemburskie ministerium spraw wewnętrznych nie tylko że nie cofnęło rozkazu wydalania, lecz przeciwnie przeprowadza go z całą bezwzględnością. Bandy spekulantów najgorszego typu wyszukują ciężkie położenie robotników polskich zmuszonych do wysprzedaży dobytku. Transport robotników dostawiono w nieopalanym wagonach bez apro wizacji do Wrocławia. Wszelkie upominania się robotników polskich o porozumienie się z konsulami polskimi, zostały bezskuteczne ponieważ niemieckie władze policyjne oraz kolejowe oświadczyły, że nie wolno im opuszczać wagonów »Baltische Presse« pisze, że obecne wydalanie Polaków z Niemiec przyrównać można do wydalania Polaków w roku 1895, którego dokonał Bismark, przy czem zaznaczyć należy, że ówczesne wydalania były daleko łagodniejsze.

Papierosy »VEADO« LA REINE mieszana specjalna.

— Jak te Lachy sobie dogodnie jeżdżą! Ale teraz to nasze i my będziemy jeżdżili!

Od stajni udali się do mieszkania. Zastali jednak wszędzie drzwi zatrasowane, a gdy je są wyłamywali, wchodził do izb pustych, bo mieszkańcy tymczasem do dalszych uciekli, drzwi za sobą zamknęwszy.

Lecz ostatecznie wyłamano drzwi ostatnie i w wielkiej sali ujrzeli kozacy kilkaset kobiet.

Zawahali się na ten widok i czy z obawy przed mordem, czy z bojaźni przed dowódcami, nie śmieli ich za czepić, lecz posłali gońca do Gonty z zapytaniem, co czynić.

Zauim gońcie wrócił, zgromadzone niewiasty modliły się, drząc o życie a kozacy obchodząc w stoich, rzywali na nie łakomem a sprośności pełnym okiem.

Gonta rozkazał, ażeby wszystkie niewiasty przywieść zaraz do cerkwi prawosławnej, ochrzczone zostaną, a tem samem wiarę prawosławną przyjmą. Skoro kozak to oznajmił, poruszenie wielkie powstało między niewiastami. Pojmowały, że gdy rozkazu posłuchają, życie niezawodnie ocalą; młodsze więc, którym się życie uśmiechało, zaczęły się skłaniać ku temu, starsze natomiast stanowczo się oparły.

Przykład wzniosły Konstancji Jankiewiczówny, rodzonej siostry pierwszej żony Mładanowicza, przypominał wszystkim, że należy wyznać śmiało wiarę katolicką, chociażby za to śmiercią karano.

Kiedy ją kozak napędnął, aby do cerkwi, na chrzest, się udala, ona spytała:

— A po co tam pójde?

— Aby być ochrzczoną podług naszej wiary, — odrzekł kozak.

— Raz jestem chrzczone, dwa razy być chrzczone nie mogę, — odpowiedziała.

Ciąg dalszy nastąpi

czytać, niby chcąc się przekonać, czy czytane potrafił. Potem jeden po drugim z obecnych przystępował do księży i bił ich po głbie ile razy chciał wołając:
— Unickie woły!

Nakoniec wywiedziono ich za pewien dom i tam spisami, zakłuto, zostawiając ciała z uprzęgą dla wołów, w którą ich przed śmiercią ubrano, na miejscu śmierci...

Okolo piętej godziny po południu, krótko po pochodzie »uničkih wołów« stanął Gonta z Zeleźniakiem przed domem Bohatego i kazał wywłoc pana Mładanowicza.

Gubernator wyszedł natychmiast, a z nim synek, Pawłus.

Zobaczył przed sobą obu hersztów na koniach, pokrytych adamaszkowemi, atlasowemi, w złoto haftowanemi nakryciami. Na rżemykach przy siedle zwieszaly się różne złote i srebrne przedmioty między któremi nie brakło i kocielnych sprzętów. Wszystko to pochodziło z rabunku; co najdroższe składowo Gontcie i Zeleźniakowi.

Gdy pan Mładanowicz w progu się ukazał zawał na niego Gonta:

— Blżej, blżej, panie gubernatorze!

Postąpił zatem Mładanowicz bliżej, a w tem Gonta wydubył papier zmity z z pacych i podsuwając go pod oczy wiedzina, krzyknął:

— Znasz to pismo zdrójco?

Gubernator poznał list pana wojewody Potockiego, który nadzedy kilka dni przed obłążaniem a tyzył się Gonty. Pan Potocki obiecywał Gontcie dwie wsie na wieczystą własność, jeśli wiernym pozostanie i Humsi przed hajdamakami obroni. Gubernator listu tego, czy przez zapomnienie, czy też z innej jakiej przyczyny, nie oddał, ale teraz w ręce Gontcie się dostał i srogi galew w nim zapalił.

— Zdrójco zmienniku, — rzyknął na Gontę, — tyś tej krwi rozlania przyczyną!

— Bylbym go ci oddał, jak inne oddawalem... — odrzekł gubernator.

— Milcz psi synu i gadaj, gdzieś grose schowal?

— Nie chowalem abyście mnie nie męczyli. W mieszkaniu mojem wszystko na wierzch złożone.

Na to Gonta krzyknął:

— Rozbiera gubernatora! Już ty nie pan!

Wtedy Mładanowicz, blady, jak trup oparł się o nogę Gontowego konia i podał but do zdejmowania kozackowi. Ten but zdjął, potem mu czapkę z głowy zdjął i na swoją głowę ją włożył. P. tem śniągł Mładanowiczowi czele ubranie i pozostał tylko w koszuli.

Zanim się to stało, synek gubernatora Pawłus, padł Gontcie do nóg, błagając z płaczem i krzykami o życie ojca.

Wtedy Gonta skłinał na kozaka Szylo i polecił mu chłopca na bok odwieść ale nie pozwolił zabić.

Co gdy się stało Gonta, z furją wielką, ciał gubernatora raz i drugi szabił po głowie, a potem oddał kozakom, którzy go natychmiast zamordowali okrutnie, porzucając ciało na bruku.

Po śmierci gubernatora zaczęło dopiero rabować zamek. Dopóki pan Mładanowicz żył, niewiedzianno, co Gonta z nim uczyni, przeto wstrzymywano się od plądrowania i mordu, chociaż wiedzianno, że się tam wiele ludzi mianowicie niewiast schroniło. Śmierć pana Mładanowicza stała się hasłem do napadów na zamek.

Wpadła zatem rota rozbójników na dziedziniec i przedowszytkiem wyproważyli konie ze stajni, bardzo liczne i piękne, bo gubernator z polecenia pana Potockiego, z własnego upodobania i z potrzeby chowem koni się zajmował. Kto dopadł rumaka, zaraz go na własność brał.

Potem wytoczono pozady gubernatorskie i wsadzły do nich, krzyżowano:

Tow. Tadeusz Kościuszko-Łączność i Zgoda

zaprasza członków swych i Rodaków na odczyt pod tytułem: WOODROW WILSON I JEGO ZASŁUGI KOŁO BUDOWY NOWEJ POLSKI

Wtorek dnia 17 lutego w niedzielę o godzinie 5-tej wygłosi książkę Jan Rzymiński w sali Towarzystwa przy ulicy Emano Pereira. -- Wstęp bezpłatny dla wszystkich.

DR GARCIANO DE OLIVEIRA
Operator akus. er.
Leczy masażem elektrycznym, reumatyzm, neuralgię i paraliż. Bada nos, uszy i gardło.
Przy ulicy Avenida Luiz Xavier nad apteką AVENIDA — Telefon 755.

go stopnia, że nawet w dzień wilki masami napadają na wsiwie.

St Zjednoczone NOWY KABEL MIĘDZY EUROPĄ I AMERYKĄ.

Tow. Amerykańskie «Postal Telegraph Commercial Cable Co» przystępuje obecnie do założenia nowego podmorskiego kabla. Ilość połączeń podmorskich z Europy do Ameryki Północnej wyniesie 18 kabli. Odrębnie z Francją, ze Stanami Zjednoczonymi będzie łączyć 5 kabli.

Ciężar kabli będzie wyjątkowo wielki, bo 1100 funtów miedzi w przecięciu do 700 funtów w poprzednich kablach. Przez ten kabel można przesyłać 1200 liter na minutę czyli 600 w każdym kierunku, podczas gdy normalna pojemność kabla wynosiła dotychczas tylko 300 do 323 liter. Nadto kabel ten tak będzie urządzony, że depesze będą mogły być przesłane wprost z Europy do New Yorku. Koszty założenia tego kabla obliczają na 10 do 15 milionów dolarów.

Poszukuje się do-brej kucharki

do brazylijskiej rodziny zacnej i katolickiej.
Zgłoszenia przyjmuje Redakcja «Ludu».

Z podróży po Paranie.

Z PONTA GROSSA DO IVAHY (Dokończenie)

POZIOM UMYSŁOWY kolonji na ogół niski. Wśród starszych przeważają czytający, natomiast młode pokolenie, poza mieszkanymi bliżej szkoły nie pobiera nauki. Zakładanie szkół w miejscowościach odległych utrudnia mała tu słusność liczbą Polaków rozrzuconych wśród rusinów na dalekich nieraz przetrzyskach. UŚWIADOMIENIE NARODOWE utrzymuje po części różnicę obrządków i dla tego kościół polski jako taki odgrywa wśród większości ruskiej bardzo dodatnią rolę. Do uświadomienia narodowego wśród Polaków przyczynia się także w wielkim stopniu prąd szowinistyczny jaki stara się szerzyć wśród rusinów «Pracis». Na ogół ELEMENT POLSKI i byt jego zabór rosyjski dla którego obrządek ruski jest zupełnie obcy identyfikujący się ze schyzmą, podległe rozbudzenie świadomości narodowej wśród obywateli polskiego elementu polskiego z Galicji Wschodniej. Dzięki tym czynnikom wynarodowienie na korzyść rusinów nie istnieje mimo liczebnej przewagi ruskiej spotyka się objawy przeciwnie. Pokolenie zrodzone z małżeństw rusko-polskich uważa się nieraz za Polaków. Gorzej jednakże przedstawiają się stosunki narodowe odnośnie do Brazylijan. Młode pokolenie jakkolwiek ma poczucie narodowościowe, to jednak w stosunkach prywatnych, a niejednokrotnie i w domu posługuje się chętniej mową portugalską.

Z powodu braku inteligencji życia w towarzystwie «SIEJBA» kuleje. Jedynymi ludźmi, którzy towarzystwu nadają pewien rozmach, jest oprócz miejscowego

proboszcza p. Albin Piotrowski, p. Jan Pachulski i p. Franciszek Piotrowski. Towarzystwo liczy obecnie około 50 członków a działalność jego ogranicza się przeważnie do utrzymania szkoły i podtrzymania świadomości narodowej przez urządzenie obchodów z okazji rocznic narodowych.

Z naszych szkół.

Guarany dnia 29 listopada 1923.

Szanowna redakcja «Ludu»! Mam za czysty doniesie Czytelnikom «Ludu» bardzo wzniosłą i korzystną wiadomość. Oto w dniu dzisiejszym odbył się egzamin, w szkole prowadzonej przez Siostry Rodziny Marii. Przepiękny ten egzamin dał dowód niezmiordowanej pracy i starania nad dostawą naszą; wszystkie te zabiegi i wielką pracę muszą przypisać Siostram, które tak pięknie uprzyjemniły chwilę gościom i obecnej komisji.

W imieniu wszystkich rodziców co do tej szkoły dzieci posyła, składam stokrotne podziękowanie, szanownym Siostram za ich pracę i trud, a Bog niech się opiekuje nadal naszą szkołą. Egzamin odbył się w sposób następujący: Działka była rozdzielona na dwie połowy, pierwsza połowa działy młodziej zdała egzamin, a działy tą kierowała Siostra Anastazja Pawłowska, a działy starszą kierowała Siostra Aleksandra Zielńska. Działka wywiązała się wspaniale ze swego zadania w następującym zakresie. Najpierw religja, potem polskie czytanie i brazylijskie, historia Brazylii, geografia Brazylii, historia Polski, rachunek, przyroda, rysunki, kaligrafia, śpiew, gimnastyka i roboty ręczne. Wszystkiemu to było przepięknie pięknie deklamacja i śpiewami, w języku polskim i brazylijskim; takto wszystko wyglądało wspaniale, że widzowie byli przejęci i zadowoleni do najwyższego stopnia. Po skończonym egzaminie odegrano krótką ale ładną komedię, teatralną pod nazwą: «Udana mądrość». Te komedijki grały te same dzieci, aby obecnych bardziej jeszcze zadowolnić, i ten dał dowód niezmiordowanej pracy całorocznej, aby można wydać sąd o korzyści ze szkoły na rok następny. A teraz Czytelniku i Obywatelu zwracam się do ciebie: Oto byłś świadkiem tego co twoje dziecko nauczyło się przez rok cały, a gdy posłesz na drugi rok, to się nauczy o wiele więcej, lecz potrzeba dobrej woli i chęci, bo ani twój ojciec ani dziadek ani ty obywatelu w takiej szkole nie byliście, a dzieci twoje mają sposób korzystania. To grosz, który ci zbija na rzeczy niepotrzebne, obróć na szkołę; jak wiadomo, że wszystkie inne narody mają na pierwszym miejscu szkołę i co roku ją polepszają i z tej szkoły wychodzą ludzie, którzy dają pożytek społeczeństwu i światu całemu w przyszłości. O ironio! lecz nasza szkoła ma dług, który ciąży na budynku, i taka wielka i bogata kolonia, jak jest Guarany, która jest magazynem całego Rio Grande do Sul, która produkuje rocznie niezliczone masy swej produkcji, nie może zdobyć się na ładny dom, bo i ten stary nie wyplacony, a powodem tego brak dobrej woli i zapłatywania się na przyszłość. Mam nadzieję że wkrótce szkoła prowadzona przez Szanowne Siostry Rodziny Marii, zająłoby się na Guarany i kazuy obywatel Polak zrozumie jej ocniosność; a gdy matka nasza Polska się dowo o swych synach wychowywanych tu na obczyźnie po polsku i po chrześcijańsku, to z dumą o nas wspomni.

Wacław Konarszewski.

Papierosy «VEADO», New York mieszanią.

Rozmaitosci.

ILE DZIEWCZĄT POZOSTANIE STAREMI PANNAMI
Nieomal 20 000 000 dziewcząt i kobiet w Europie jest skazanych na umieranie w staropaniństwie. Nema dla nich ani ogniska domowego, ani macierzyństwa. Pożycie to nie zna nic podobnego sobie w dawnych czasach historii.

Budzi ono największe zainteresowanie ogółu ludzkiego całego świata. A jednak rządy zatrzaskują swe oczy na to, męstwo stanu i politycy ignorują, że, autorzy unikają go. Jest to zagadnienie zbyt obrzydliwe w swych zarysach polityczno-ekonomicznych, moralnych, aby mogli sobie z nim dać radę.

W Europie obecnie jest 20 milionów kobiet więcej niż mężczyzn — przez działość ilości urodzin — przez to, że dziewcząt więcej pozostaje przy życiu niż chłopców, — przez działość kowanie mężczyzn podczas wojny,

przet większe myło pobrane przez głód i zarazy z zastępów mężczyzn niż kobiet.

Te miliony, tych tutek zwanych, — zbytecznych kobiet, wytwarzają zagadnienie, obejmujące wszystko, co uważamy za podstawowe: świętość i zachowanie ogniska domowego, świętość i polityczną równość kobiet, pracę i płacę, dziedzictwo przyszłych pokoleń.

Na wyspach brytyjskich liczba zbytecznych kobiet wynosi dwa miliony. W Rosji 600 milionów. Drugie 10 milionów ich siostr rozstrzelanych jest po innych krajach.

DZIK W STUDNI.
W okolicy Tulonu we Francji urządzono wielką obławę na dziki. Psy ruszyły na obrzydliwego starego samca, który kilkakrotnie ranił, rzucił się z wściekłością na myśliwych.

Pokaleczyły przytem wiele psów, ale one nie odstępowały i otaczały go coraz ciśniejszym kołem, wreszcie dał wpaść do studni, głębokiej na 17 metrów i tam został dobit kulami.

OSOBISTY POJEDYNEK W AMERYCE.
Dzięki czasy Teksasu z powieści Mayne Reida przypomniał pojedynek, o którym donoszą z Nowego Jorku do londyńskiego «Timesa»:

Dwaj wybitni obywateli powiatu Freestone, w stanie Teksas: Norwood Luckaby i Charles A. Williams postanowili rozstrzygnąć zatarg, co do którego nie mogli się pogodzić, pojedynkiem śmiertelnym.

W tym celu, po zapadnięciu ciemności, udali się do pustej sropy i tam podawali sobie lewe ręce, strzelili do siebie na ich odległość z rewolwerów. Oczywiście obaj padli trupem.

Świadkami tego strasznego pojedynku byli syn Wiljamsa i jeden z sąsiadów.

SKŁADKI.

Józef Domaradzki z Cruz Machado 10\$ na biednych Polaków w Hamburgu; oddano do konsulatu 31-go stycznia 1924 roku.

Na pomnik złożyli: Paweł Kłobucki z Cruz Verde (Canoinhas) 10\$, Jan Sydor z Vallinhos 3\$, oddano P. Kaspro-wiczowi kasjerowi komitetu 31-go stycznia 1924 roku.

Na sieroty w Polsce: Pani Szankowska 3\$, Szaryszowska z Kandydy 5\$, Wład Kuskowska 5\$, Agata Kuskowska 5\$, Józef Mioducki 5\$, i Joanna Mioducka 10\$. Razem 33\$ przesłano 7-go stycznia 1924 roku do zakładu dla biednych i opuszczonych chłopców w Czerzy pod Krakowem.

Na kościół M Boskiej na granicy trzech zaborów Jan Sydor z Vallinhos 10\$.

Wszystkim Oflarodawcom Redakcja «Ludu» składa serdeczne podziękowanie i nadal łaskawej pamięci poleca pr. edycją wszystkim «Sieroty Polskie», które ciągle jeszcze w opieką naszym stanie napływają z Rosji do Polski.

Ostatnie wiadomości

WEDE TELEGRAMÓW Z WARSZAWY, rezerwy złota w skarbie narodowym wzrosły do sześciu milionów złotych marek.

Minister finansów w Polsce Grabski, przyjął na posłuchaniu angielskiego radcę finansowego Hiltona Younga i naradzał się z nim nad zaciągnięciem pożyczki dla Polski.

Komitet wykonawcy Sowie-tów w Rosji wybrał RYKOWA prezesem rady sowie-tów w miejsce Lenina.

WILSON umarł 2-go lutego o godzinie 11,15 na sklerozę czyli zwapnienie żył i porażenie połowy ciała.

Wedle dalszych telegramów Wilson zachorował na ogólne osłabienie i zupełne wyczerpanie. Nie czuje żadnych boleści i jest zupełnie przytomny. Admirał Grayson zawiadomił go, że wedle zdania lekarzy już tylko kilka godzin żyć będzie, a na to spokojnie odrzekł Wilson: «Jestem gotowy na śmierć».

Rodzina Wilsonów otrzymała tysiące telegramów z życzeniami zdrowia dla chorego. Ruch uliczny w pobliżu domu chorego zupełnie wstrzymano.

RZĄD ANGIELSKI I RZĄD WEOSKI uznały de iure RZĄD SOWIETÓW W ROSJI na obszarze dawnego cesarstwa rosyjskiego i proszą o nawiązanie stosunków dyplomatycznych i handlowych. Rząd sowie-tów przyjmuje na siebie wszystkie zobowiązania dawnych rządów carskich zarówno wobec Anglii jak i wobec Włoch i wyreka się dalszej propagandy komunistycznej we wszelkich krajach należących czy do Anglii czy do Włoch.

(P r z y p. R e d. Przyznać trzeba, że uznanie to jest wielkim

sukcesem sowie-tów i przyczyni się do umocnienia ich rządów).

RZĄD FRANCUSKI oświadczył, że Francja nie uzna rządu sowie-tów w Rosji, dopóki tenże nie uzna i nie przejmie na siebie dawnych długów rządu carskiego.

W BEZLINIE uwięziono 170 fałszerzy już i tak marnych banknotów niemieckich. Odmowa ilość, bo aż 35 procent ogółu urzędników jako niepotrzebnych odprawił rząd niemiecki.

Bezrobotni z nad Ruhnry w Niemczech, postanowili w poszukiwaniu za pracą opuścić Niemcy i udać się w obce kraje. Już przeszło tysiąc bezrobotnych jest w drodze do Brazylii.

W PARLAMENCIE GRCKIM wielki polityk Venizelos uzyskał zupełne uznanie swej polityki, lecz z powodu choroby serca zrezygnował z prezdydentury gabinetu.

Wedle telegramu z Tokio z Japonji, białe wojska na Syberji na wieść o śmierci Lenina, ogłosiły KRAJ NADAMURSKI za niepodległą rzeszpospolitą dalekiego wschodu. Dotychczas był kraj ten w łączności z rządem bolszewickim.

Z powodu zimna dochodzącego do 30 stopni mrozu pogrzeb Lenina odbył się popieszniej. Cziczerin, Krasin i inni dygnitarze bolszewicy nieśli trumnę Lenina. Uroczysty pogrzeb odbędzie się na wiosnę. Cziczerin minister spraw zagranicznych Bolszewji oświadczył, że Lenin już od dłuższego czasu nie brał żadnego udziału w rządach; polityka sowie-tów więc z powodu

jego śmierci obecnie nie ulegnie też żadnej zmianie a za cel będzie miała odbudowę Rosji i pokojowe współżycie z całym światem.

W PORTUGALJI zmarł nagłą śmiercią Teofil Braga w 81 roku życia, pierwszy prezydent republiki portugalskiej po zaborstwie króla i obaleniu królestwa, i wybitny pisarz. Cały majątek swój przekazał krajowi; został z wielkimi honorami pogrzebany w grobach zasłużonych w klasztorze «Os Jeronimos» w Belem.

KURS PIENIĘŻNY.
Funt sterling 38,000, frank francuski 403 rs., lira 378 rs., dolar amerykański 8 3/406 milrejs portugalski 275 rs. per argentyński papierowy 23684, złoty 6258; peso urug. 63581, peso hiszpańskie 13110, marka niemiecka bez wartości, marek polskich 280000 za 13.

Związek Polski W KURYTYBIE

Miesięczne Zebranie
Najbliższym zawiadamiam Szanownych członków, że zebranie miesięczne odbędzie się dnia 10-go lutego b. r. o godzinie 2-jej po południu w lokalu własnym.
Na porządku dziennym ważne sprawy.
1-szy Sekretarz **Kazimierz Mitczuk.**

OKAZJA!

Z powodu wyjazdu sprzedam 40 akrów dobrej ziemi z młynem wodnym i cyrkularką, z dobrem zabudowaniem i całym gospodarstwem. Dobre utrzymanie na miejscu zapewnione.

Bliższych informacji udziela JÓZEF DOMARADZKI — Cruz Machado — Linha Incatilhado — PARANA.

Kupei i Przedsiębiorcy ogłaszają się w «LUDZIE»!

Casa Vermelha

Bezpośredni import
NACZYŃ, ŻELASTWA, SZKIEŁ DO OKIEN. — NARZĘDZIA RZEMIEŚLNICZE I ROLNICZE.
EURICO FONSECA & Cia.
RUA JOSÉ BONIFACIO N 15 — CURITYBA — PARANÁ

Baczność!

Prawdziwie tania cena znajdziesz w s'ładzie spożywczym
LUCCA & Cia.
Wielki depozyt złota i nacyjnego wina. — Sprzedaż hurtowna i detaliczna
Plac Coronel Elias (dawnojei place da Ordem, za Katedra) N 7.

Dr. Zygmunt Gradowski

ADWOKAT
Po ukończeniu uniwersytetu, mam zaszczyt zawiadomić Szan. Kolonję Polską, iż otworzyłem kancelaryę adwokacką i bezłatwia wszelkie sprawy cywilne, kryminalne, spadkowe, rozwodowe i t. d.
BIURO I MIESZKANIE.
Praca Osorio N. 57. — Curityba.

Companha da Navegação Transatlantica Italiana

«Consulch» Sociedad Triestina de Navegação

Bezpośrednie, szybkie połączenie okrętowe z pomocą nowszych i we wszelkie wygody zaopatrzonych parowców pomiędzy Triestem, Genuą, Las Palmas Santos, Montevideo i Buenos Aires.
Pierwszorządzą wikt. Niskie ceny przewozu.
Bezpośrednia służba specjalna dla «Bilhetes do Chamada» w związku z następującymi krajami: Austria, Polska, Bułgaria, Rumunia, Rosja, Turcja i t. d.
Bilety przewozowe (bilhetes do chamada) wręcza się bezpośrednio tym osobom, które się sprwadza, niezależnie od tego czy mieszka w mieście lub na wsi.

WYŁĄCZNI AGENCI:
Sociedade Anonima «Mattinelli»
SANTOS — SAO PAULO — RIO DE JANEIRO
Informacje udziela agent pomocniczy na Pirana **João Nocetti.**
RUA MARECHAL TRÓDORO N 83 — CURITYBA — CAIXA POSTAL 218 R.

Ziemia pod uprawę i lasy pinjorowe

Na sprzedaż

Triumpho i São Matheus.

Niżej podpisany, właściciel ziem uprawnych, lasów pinjorowych, imbujujących, z ogromnymi zbiornikami wodnymi i silną wodą dla większej liczby sił i kłębów, położonych w Agua Branca, municyjnym S. João do Triumpho i São Matheus, a przylegających do kolonji Agua Branca, — sprzedaje te ziemie lotami po 25, 50, 100 i więcej alkerów, już: pozaczonych i wymierzonych, i to po cenie poprzednio umówionej.
Ziemia te można zwiedzić. Specjalna osoba, która tam mieszka, ma polecenie poinformować każdego o niej i na życzenie pokazać ziemię.
Zgłoszenia w rankinym liście przyjmują się do dnia 9-go LUTEGO. Ofert poniżej 750\$000 za alker nie bierz się pod uwagę.
ADRES DLA LISTÓW:
Curityba: Caixa postal Nr. 298 albo Rua Marechal Floriano Nr. 98.
São Matheus: Ao cuidado do coronel Paulino Vat.
Agua Branca: Antonio Zacarias de Paulo Xavier.
São João do Triumpho: Ao cuidado do Senhor José Rimos
UWAGA: Lasy pinjorowe i imbujujące sprzedaje się także osobno bez ziemi.

Księgarnie, papieralnie i drukarnie

CASA DE NOVIDADES Pisma ilustrowane, jurnale, zabawki, książki do nabożeństwa, święte obrazy i statuetki, najrozmaitsze przedmioty na prezenty. Papiery wszelkich gatunków. Przy ulicy 15 de Novembro N 66.

Empreza Graphica Paranaense Placido e Silva & Cia Ltda. Papiery wszelkich gatunków; najrozmaitsze książki naukowe i beletrystyczne. Wykonuje się każdą robotę drukarską. Przy ulicy 15 de Novembro N 53. Adres telegraficzny: »Gazeta« - Caixa Postal R

Livraria Mundial Pierwszorzędny zakład drukarski, introligatornia, linarnia i fabrykacja ksiąg handlowych. Wybór książek i przyrządów szkolnych. Dla kupców ze znacznym opustem. - Ulica 15 de Novembro N 52.

LEKARZE. Dr. Carlos Moreira Klinika medyczo-chirurgiczna. Specjalność: choroby oczu, uszu, nosa i gardła. KONSULTORJUM: Ulica Marechal Floriano N. 19. - Rezydencja: Ulica Visconde de Nacar N 85. - Telefon 388.

Dr. Carlos Ickler Operator i akuszer. Specjalność: choroby kobiecej pęcherza. Przyjmuje od 8-9 i od 2-4 godziny wieczorem przy ulicy Conselheiro Barradas N. 111 03

Dr. Espindola Rezydencja i konsultorium: Ulica Marechal Deodoro N 46. Przyjmuje od 12 do 15 godzin po południu. - Telefon 151 030

Dr. Francisco Franco Konsultorium: Ulica Barão do Serro Azul N 8. - Rezydencja: Ulica Comendador Araujo N 74. 01

Dr. Guleros Spe cjalność: Syfilis i choroby pęcherza, przyjmuje od 1-jej do 4-jej południu przy ulicy Garibaldi N 100. 057

Dr. Isaacson Operator-Akuszer. Specjalność: choroby kobiecej i pęcherza. Konsultorium: Apteka Internacjonal przy ulicy 1 de Março N 6. - Telefon N. 62. - Rezydencja: Ulica Rio Brauco N. 96. - Telefon N. 661. 08

Dr. Mendes de Araujo Specjalność: syfilis i choroby pęcherza. - Przyjmuje od 3-jej do 5-jej po południu. Konsultorium: Apteka Minerwa - Plac Tiradentes. 03

Dr. Rudolf Warnecke Specjalność: choroby nerwowe i dziecięce. Dyrektor Centrali instytutu opieki nad dziećmi przy ulicy Alegre N 5 gdzie przyjmuje od 10-jej do 11-jej i pół zrana. 07

Dr. Saldanha Sobrinho Klinika dla dorosłych i dzieci. Leczy syfilis we wszelkich stadiach preparatem Bismuthiodina. Leczy choroby nerwowe i nalogowe, jak alkoholiczne sugestja Konsultorium: Ulica S. Francisco N 54 - Apteka Moderna. - Rezydencja: Róg Saldanha Maranhão i Ermelino de Leão.

Dr. Torres Netto Wyjeżdża do chorych w dzień i w nocy. Przyjmuje od 8-jej do 10-jej i od 15-jej do 17-jej. - Konsultorium i rezydencja: Plac Tiradentes N 54-a (obok apteki Stellfeld). 06

Dr. Virmond Lima Akuszeria i operacja. Konsultorium: Ulica 1 de Março N 17. Przyjmuje od 2-jej i pół do 4-jej i pół godziny po południu. Rezydencja: Ulica Dr. Muricy N 129 - Telefon N 123. 031

Dentystyci: Anna Arneliano Glück Ulica Ebano Pereira N. 43. 012

HUMBERTO PIMENTEL Ulica Ebano Pereira N. 11. 011

JACEK DROMLEWICZ Zęby sztuczne z podniebieniem i bez podniebienia w złocie i kauczuku. Plombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu. Robota pierwszorzędna. CENY PRZYSTEPNE. 23 Curytyba - Rua Riachuelo N. 8

JOAO B. MARTINS ULICA MARECHAL FLORIANO N. 102 Przyjmuje o każdej godzinie. 018

JULIO MOREIRA Plac Carlos Gomes N 27. 079

LEAO MOCELLIN Przyjmuje od 8-mej do 11-jej i od 1-jej do 5-jej godziny. PLAC TIRADENTES N. 10. 011

AKUSZERKI Berta Huebel Scharf Ulica Barão do Rio Branco N 19 - Telefon 612. Mówi po polsku o każdej porze dnia i nocy. 016

Rosa Zimmermann Batel N. 40. 016

Pharmacia Aurora (apteka polska) J. M a z u r a przy ulicy Aquidabam N 62 029

ADWOKACI Dr. Azevedo Macedo i Dr. Macedo Filho. Biuro: Plac Tiradentes N. 17. 025

Dr. Angelo Guarinello Prowadzi wszelkie sprawy cywilne, handlowe, kryminalne oraz sierot, w każdej miejscowości stanu Parany i Santa Catarina. Koszta z góry płatne. 078

Dr. Gastão Faria Biuro: Plac Ozorio N 49. - Telefon 628 042

Dr. Hugo Antonio de Barros Biuro: Ulica Buenos Ayres N 15 - Telefon N 666. 080

Dr. Ulysses Vieira Biuro: Ulica Rio Branco N 80 - Telefon 376. 020

La Saison PANI NAWOLAR Eleganckie kapelusze dla pań i dzieci. Formy, przebrań, plówa i kwiaty. Reformowanie wszelkich kapeluszy po cenach niższych przy ulicy 15 de Novembro N 81. - Telefon N 478. 054

KARNAWAL! Casa Bichels

RUA 15 NOVEMBRO N. 70. Otrzymałmy towary i przedmioty we wielkim wyborze specjalnie na karnawał jak: maski afasowe, druczana i kartonywa, różne głowy maskowe, buteleczki do perfumów wszelkich gatunków i wielkości. Sprzedaje się hurtownie i detalicznie. Ceny przystępne. - Kupcom z prowincji znaczny opust.

ASEKUROWAC SIĘ NA ŻYCIE Radzimy wyłącznie tylko w EKUITATIWIIE, która ma swoją filję w Kurytybie przy ulicy 1 de Março N 4 - A. Superintendent na Parana i Bankier na Kurytybę Benjamin Ferreira Leite. 051

POMPEU REIS Agent różnych firm. - Importuje papiery i przybory biurowe. - Skład i biuro przy ulicy Jose Loureiro N 39. - Adres telegraficzny »LUZO« - Caixa Postal 308. 052

CASA SCHMIDT Wyroby fajansowe, żelazniwa, szklana, amunicja, farby i oleje; wszelkie materiały dla instalacji elektrycznej, lampy ocl. Plac Tiradentes N 3. 048

SAPATARIA SYRIA Korzystajcie! Likwiduje się wielki wybór obuwia. - Ceny niesłychanie tanie. Plac Tiradentes (z prawej strony Katedry) N 10 062

CASA JACOB Jakóba Grinspunda Fabryka mebli, materacy, koldier i posadzki nieprzemakalnych. Posiada meble nowe i używane. - Sprzedają na wypłaty. Przy ulicy 1 de Março N 18 - Telefon N 359 041

PIENIADZE. Wypożyczają się na mały procent pod hipotekę lub pod gwarancję bonusów i apolis. Kupuje się i sprzedaje domy, ziemię i majątki. Informacje u rządowego correctora Godofredo Lima przy ulicy Marechal Deodoro N 38. 028

CASA PRATT Skład maszyn do pisania Remington i Corona; maszyn do liczenia oraz kas „Registador”. - Przy ulicy 15 de Novembro N 66-a. 032

HOTEL CURITYBANO Ventura Pereira de Souza & Cia W centrum miasta; tramwaj przy drzwiach na wszystkie strony miasta. - Pokoje i stołowanie porządne. - Wina nationalne i zagraniczne. - Posyła się obiady do domów. - Przy ulicy 1 de Março N 7. U w a g a: Ten hotel wyłącznie dla rodzin!

CASA INDIAN Jana Prosdocima OFICyna MECHANICZNA Zawsze ma na składzie rowery i wszelkie dodatki. Przy ULICY BARÃO DO SERRO AZUL N. 3. 021

PISANIA NA MASZYNE uczy ELISA CONSTANTINA ROCHA przy ulicy COMENIADOR ARAUJO N 52. Przyjmuje i wykonuje wszelkie roboty do przepisywania na maszynie. 038

PRAKTYCZNA SZKOŁA HAN. DŁOWA przy ulicy Dr. Muricy N 103 (na piętrze) DLA BUCHALTERÓW I KORESPONDENTÓW. Cały kurs trwa 15 miesięcy. W skład którego wchodzi 4 biur: bankowe, fabryczne, składów hurtownych, komisowe Zapisać się można zawsze

RODOLPHO JONSCHER Skład obuwia, kapeluszy i drobiazgow. Ulica Jose Bonifacio N. 3 a 064

DOBRE I TANIE PIECZYWO W PIEKARNI Padaria Reforma. Płaca i uprząmka obeluga - Zakup sprzedaj wszelkich artykułów spożywczych pierwszej potrzeby. Wynimanie się towar na produkty krajowe.

Ignacy Hablich Curytyba, DR. CANDIDO DE ABREU N 64.

HOTEL CENTRAL Curytyba - Rua Ebano Pereira N. 8 WYGODNE URZADZENIA. ... SMACZNA KUCHNIA. GOSPODA O PIERWSZORZĘDNEJ OBSŁUDZE. Oddziały dla rodziny. Otwarte całą noc. Ceny przystępne. Pokoje od 6\$ do 12\$ dziennie. Meble i sęd. za 10 carter, na miesiąc 250\$. Stołowanie się dla pań od 80\$000, bez mieszkania 60\$000. Najlepszy hotel dla rodziny!

Maszyny „SINGER“

najlepsze typy maszyn do szycia i wyszywania, do nabycia w Agencji SINGERA w Kurytybie, przy ulicy Ebano Perreira N 4. KTO KUPI MASZYNE DO SZYCIA MA PRAWO DO 25 BEZPŁATNYCH LEKCJI WYSZYWANIA WKAZANEJ AGENCJI LUB SZWALNI SINGERA W BRAZYLII.

Na składzie ta'ze każdego rodzaju igły do naszych maszyn. Singer Sewing Machine Co. CAIXA POSTAL 171 - RUA EBANO PEREIRA N. 4. - CURITYBA

TOWARZYSTWO FRANCUSKIE MORSKIEJ ZEGLUGI „Chargeurs Reunis“ („Sud Atlantique“)

Regularne odjazdy z portow Santos i Rio de Janeiro do Havre i Borden. Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi posiadałymi, które odbywają podróż ze Santos do Frar'ji w 15 dniach. oraz statkami specjalnie urządzonymi dla emigrantów którzy znajdują najwygodniejsze pomieszczenia. Statki mają do dyspozycji kabiny 3-jej klasy. Podróż z Bordeaux do La Havre czyli La Pallice do Gdańska odbywa się z ciągami francuskimi aż do Dunquerque a z Dunquerque do Gdańska statkami kompanji francuskiej »Transatlantique«. W ten sposób uniknie się różnych trudności, na które nieraz bywają narażeni nasi pasażerowie na granicy niemieckiej. NAJBLIŻSZY ODJAZD DO EUROPY: Z Santos Z Rio de Janeiro „LUTETIA“ 9-go Lutego 10-go Lutego „BELLA ISLE“ 14-go „ „ „FORMOSE“ 29-go „ „ „MASSILA“ 8-go Marca 9-go Marca Sprzedaj biletów z Brazylji do Polski oraz z Polski do Brazylji t. z. (biletos de chamada) załatwia i bliższych informacji udziela IGNACY KASPROWICZ Avenida Luiz Xavier N. 28 - Kurytyba

ZA PIENIADZ DOSTANIESZ WSZYSTKO, LECZ ABY MIEĆ PIENIADZE TRZEBA OSZCZĘDZAĆ. OSZCZĘDNOŚĆ WZBOGACA. WENTYN OSZCZĘDZONY TO WENTYN ZAROBIONY!

Kto posiada pieniądze, powinien je włożyć w jakiś interes. Komu to nie jest możliwym, nie powinien przechowywać grosza w domu, gdyż jest to niebezpieczną i niepożyteczną rzeczą. ZŁOŻ ZATEM PIENIADZE TWOJE W MIEJSCU BEZPIECZNYM. CO PRZYNIESIE CI TYLKO POZYTEK.

Pieniądze w domu łatwo uleść mogą niebezpieczeństwom nieprzewidzianym jak ogień, rabunek, zbudwienie, wycołanie przez Skarb lub bezwartościowość wskutek spadku waluty i t. p., więc złóż twój ciężko zarobiony grosz tam, gdzie jest pewnym i po jakimś czasie wskutek odsetek (procentu) się podwaja.

LECZ POWIERZ PIENIADZE TWOJE BANKU W PEWNYM, ZATWIERDZONEM PRZEZ RZĄD FEDERALNY I UPOWAŻNIONY DO PRZYMIOWANIA PUBLICZNYCH WŁADZEK OSZCZĘDNOŚCIOWYCH.

BANCO PELOTENSE

Zatwierdzony przez Rząd Federalny jako jedna z najpewniejszych instytucji kredytowych i upoważniony tem samem do przyjmowania wkładek oszczędnościowych płaci 5 i pół od sta zysku rocznego (procentu). Dziś jeszcze udaj się do Agencji „Banco Pelotense“ w Rio Negro i umieść tam swoje oszczędności, bo pamiętaj, że wentyn oszczędzony to wentyn zarobiony!

Banco Pelotense ma kapitału 30 milionów milrejsów. Fundusz rezerwowowy 15 milionów milrejsów. Centrala w Pelotas Filje i Agencje we wszystkich większych miastach kraju.

FILJA W KURYTYBIE. Agencja w Rio Negro przy ulicy 15 de Novembro - Paraná. KORESPONDENTEM W PARAGUASSU, ITAYOPOLIS JEST KSIĄDZ JAN KOMINEK.

CASA IDEAL

CURITYBA - RUA JOSÉ BONIFACIO N 9 - PARANÁ W pobliżu Katedry

Przybywając do Kurytyby nie omieszkajcie odwiedzić naszego sklepu obuwia. Ponieważ posiadamy własną fabrykę obuwia, jesteśmy w stanie obelugić każdego fregozu wladle gustu i zyczenia. Prócz obuwia najrozmaitszego gatunku prowadzimy także wielki skład podszew, gum, farb, szuwalakow i chółwek. OBSŁUGA TAKZE W JĘZYKU POLSKIM. - FILJE NASZA PRZY ULICY 15 DE NOVEMBRO N. 31 LIKWIDUJEMY OD 1-go MAJA B. R. KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!

Huta Szklana

Vidraria Paranaense - SOLHEID & CIA Biuro i fabryka przy ulicy Ratchiff Adres Telegraficzny: »SOLHEID« - Strzyżka pocztowa N. 149. Posiada na składzie zawsze wielki zapas wyrobów i wykonuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres swojej fabrykacji.

Wyrabia wszelkie gatunki: szklanki, kufli, kieliszków, szkieł do lamp, słoje do konserw, kompotów i konfitur, flak-nów, kloszy, wazonów, najrozmaitszych butelek, oraz płyty i dachówki szklane.

Ceny przystępne.

Banque Française Italienne Pour L'Amérique du Sul

CENTRALA: Paris Rue Halevy 12 - Agencja w Reims. Brazylja: Filje: S. Paulo, Rio de Janeiro, Santos, Curytyba, Porto Alegre, Pernambuco, Rio Grande.

Agencje: Araraquara, Barretos, Bebedouro, Botucatu, Caxias, Espírito Santo do Pinhal, Jahu, Mococa, Ourinhos, Paranaguá, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, São Carlos, São José do Rio Pardo e S. Manuel.

Argentyna: Agencje: Buenos Aires i Rosario de Santa Fe i Velparaiso. Korespondenci: Peru - Banco Italiano - Lima, Callao, Chincha Alta, Moledo, Arequipa. Colombia - Banque Française et Italienne de Columbia - Bogota. Termin okrelony i na rachunek bieżący płatne wszelkie depozyty na 15 de Novembro.

London & Brasilien Bank Ltd.

Założony w roku 1882. Centrala: Londres 7 tokenhouse Yard E. C. Succursal: Paris 5 Rue Seribe. Rio de Janeiro: 19, Rua da Aliandega.

Bankierzy w Londynie: Glyn, Mills, Currie, Holf e Co. Kapitał w 150,000 akcjach po Lb. 20. 3,000,000 lib. zrealizowany 1,500,000 rezerwowowy 1,500,000

Filje: Lidbona, Porto, Managós, Pará, Ceara, Pernambuco, Bahia, Santos, S. Paulo, Curytyba, Rio Grande do Sul, Porto Alegre, Pelotas, Montevideo, Buenos Aires, Rosario de Santa Fe, Paris, New York.

Agencja w Manchester, 36 Charlotte Street. Przyjmuje pieniądze w depozyt na czas okrelony. Korespondencja z całym światem cywilizowanym

Adres: BIURO I DEPOZYT przy ulicy 15 de Novembro 114 MLYN SOLI I CUKRU Plac Euphasio Correia N 10

Hurtownia spożywczych towarów i drobiazgow, importowanych wprost. SEILER & COMP. Adres: pocztowy Caixa postal 88 Adres telegraficzny »SEILER« Cod: Ribeiro e Borges

Agencia generalna na Parano ANGLÓ-MEXICAN PETROLEUM COMPANY LIMITED

CHARUTARIA E CASA DE SECCOS E MOLHADOS

JOSE KOERBEL - Importuje wprost. Zawsze ma na składzie wszystko co wchodzi w zakres hurtowni spożywczych. Wielki wybór: cygar, cygaretek, fiolki tutejszych i zagranicznych, torbki na tytoń i wszystko potrzebné dla palących. Skład zuanych cygar takich jak: Suerdich & Cia, Slender, Danneman, Costa, Ferreira & Penna; M. Sennin & Cia. ULICA JOSE BONIFACIO N. 14.

„A NACIONAL“

Towarzystwo Anonimowe Loteryjne zatwierdzone i Fiskalizowane przez Rząd Federalny. - Centrala: Plac Tiradentes N 24. Caixa Postal 286. Adres telegraficzny »S.A.A.« Ciągłenie codziennie wobec publiczności i fiskala rządowego o godzinie 4-jej po południu. Cena każdego biletu 1300. Kupujcie bilety, ponieważ możecie codziennie o 4-jej godzinie wygrać wielki los, wylosowany w waszej obecności. 061